

Aan gedeputeerde Staten van Fryslân
t.a.v. de heer J. Kramer
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Lid van Natuurlijk Platteland Nederland

Bezoekadres Morra 2
9204 KH Drachten
Postadres Postbus 186
9200 AD Drachten
Telefoon (0512) 30 50 50
Fax (0512) 30 50 51
Internet www.boerennatuur.nl
E-mail info@boerennatuur.nl
BTW-nr. NL8136.94.334.B01
Bankrekening 3890.47.015

Contactpersoon: R. Sytema
Onderwerp: Toekomst van de ganzenfoerageergebieden
Kenmerk: 00312/bn/ns-nv
Datum: 3 januari 2012

Geachte heer Kramer,

Ingevolge recente berichtgeving wordt het faunabeleid gedecentraliseerd naar de provincies. Mede naar aanleiding van deze berichtgeving vragen wij uw dringende aandacht voor de toekomst van de ganzenfoerageergebieden.

Er is twijfel gerezen over de effectiviteit van het beleid voor de ganzenfoerageergebieden. De kosten van dit beleid zouden uit de pas lopen met de schades aan landbouwgewassen. Die discrepantie zou op termijn toenemen. BoerenNatuur ontvangt vanuit EL&I en IPO ambtelijke signalen dat wordt overwogen om met de foerageergebieden te stoppen. BoerenNatuur vindt die conclusie voorbarig. De bekende beleidsevaluaties bieden onvoldoende houvast voor een dergelijke ingrijpende beslissing. De evaluaties zijn te algemeen en sterk gericht op besparingen. Beëindiging doet geen recht aan de betekenis van goede foerageergebieden. Het kind zou met andere woorden met het badwater worden weggegooid. BoerenNatuur vindt dat voor een dergelijke beslissing een meer zorgvuldige en gedetailleerde analyse vereist is, die is gespecificeerd op gebiedsniveau. Die analyse is nog niet gemaakt.

Het ene foerageergebied is het andere niet. Er zijn foerageergebieden die uit een oogpunt van kosteneffectiviteit slecht scoren en gebieden die goed scoren. In veel gebieden spelen ook andere, gebiedseigen maatschappelijke belangen die de status van foerageergebied rechtvaardigen. Om recht te doen aan deze gebiedseigen factoren zou de beslissing voor beëindiging of continuering per gebied moeten kunnen worden gemaakt op grond van een gebiedseigen afweging van belangen.

BoerenNatuur acht het uit een oogpunt van rechtsgelijkheid en vereenvoudiging van regelgeving wel gewenst om een landelijk uniforme regeling voor de beheervergoedingen in de foerageergebieden overeind te houden. Wij erkennen dat met de grootschalige landelijke toepassing in 2005 elementen in het beleid zijn geslopen die ten koste zijn gegaan van de kosteneffectiviteit en die niet in alle gevallen het doel van het beleid dienen. Zo is in de keuze van de gebieden niet altijd de kosteneffectiviteit doorslaggevend geweest waardoor sommige gebieden nu niet liggen op plekken met veel schade aan landbouwgewassen. Ook kunnen de vergoedingen en beheerpakketten op kosteneffectiviteit worden verbeterd.

Op voorhand pleiten de volgende nadere overwegingen voor instandhouding van goede ganzenfoerageergebieden in Fryslân:

- Vanaf 1996 zijn experimenten gestart met het gedogen van overwinterende ganzen in gebieden met een zeer hoge foerageerdruk. Verjaging in deze gebieden was vaak al verboden (o.a. in kooicirkels) of zou niet leiden tot afname van de foerageerdruk. Ook werd verondersteld dat besparingen konden worden bereikt buiten de gedooggebieden en op administratieve lasten. Die overwegingen gelden nog steeds tot op zekere hoogte. Het is een illusie dat verhoging van de jacht- of verjaagdruk in deze gebieden nu wel de oplossing zou zijn. Uit experimenten is gebleken dat verjaging per saldo tot verhoging van foerageerdruk leidt. Pas bij sterke reductie van de populatie neemt de foerageerdruk af. Voor een massale slachting van overwinterende ganzen ontbreken echter zowel de middelen als het maatschappelijke draagvlak. En ook bij sterke reductie van de populatie zullen de resterende ganzen de goede foerageergebieden blijven prefereren.
- De meeste van de eerste generatie (experimentele) "gedooggebieden" liggen in Fryslân, als provincie met verreweg de meeste overwinterende ganzen. Noord-Nederland onderscheidt zich bovendien van gebieden elders doordat de overwinterende ganzen hier langer verblijven, in veel gevallen tot in april, op de Waddeneilanden zelfs tot eind mei. Het beleid voor de foerageergebieden is niet toevallig op de Friese situatie geënt. Van alle provincies staat met de heroverweging van dit beleid voor Fryslân het meeste op het spel. De maatschappelijke gevolgen van het afschaffen van de foerageergebieden zullen hier veel harder aankomen dan in de andere provincies.
- In de goede foerageergebieden is sprake van een hoge kosteneffectiviteit. In deze gebieden staan de beheervergoeding in een reële verhouding tot de gewasschade.
- Met de instandhouding van de vergoedingsregeling voor de goede foerageergebieden behoudt de provincie de mogelijkheid om de kosten (deels) af te wentelen op EU-financiering. Nu betaalt de EU 25% van de beheervergoedingen. Voor Fryslân komt dit overeen met een nettobedrag van € 1,25 a 1,5 miljoen. Als de Nederlandse overheid er in slaagt om in het nieuwe GLB een hoger EU-aandeel in de financiering van agrarisch natuurbeheer buiten de EHS te bewerkstelligen zal dat bedrag toenemen.
- Foerageergebieden overlappen voor 50% met de beste weidevogelgebieden. Intensieve verjaging en bejaging van overwinterende ganzen in maart t/m mei zal desastreuze gevolgen hebben voor de weidevogels. Het zal de huidige (veelbelovende) inspanningen om de weidevogels in deze gebieden in stand te houden teniet doen.
- De ganzenfoerageergebieden zijn ook van betekenis voor het plattelandstoerisme. Voorbeelden hiervan zijn de Waddeneilanden en de uitgestrekte open weidegebieden van Midden- en Zuidwest-Friesland. De aanwezigheid van grote groepen overwinterende ganzen trekt bovendien ecotoerisme aan. Intensieve verjaging en bejaging zijn zeer schadelijk voor deze betekenis van de foerageergebieden. De besparingen op de schadevergoedingen vallen mogelijk voor een groot deel weg tegen schade aan de toeristische sector.

BoerenNatuur is van mening dat bovengenoemde argumenten en overwegingen tot op heden onvoldoende in de beleidsevaluaties zijn betrokken. BoerenNatuur heeft gevraagd om een nieuwe meer gedetailleerde studie van de kosteneffectiviteit van de foerageergebieden. Die studie moet de handvaten opleveren voor een selectie van goede foerageerbieden en voor de afweging met andere belangen van deze gebieden. BoerenNatuur voelt zich gesterkt door het G7-ganzenakkoord, waarvan de foerageergebieden integraal deel uitmaken. Wij voelen ons ook gesterkt door de Tweede Kamer, die bij de Staatssecretaris van EL&I heeft aangedrongen op integrale uitvoering van dit ganzenakkoord. De Staatssecretaris heeft in dat verband toegezegd financieel te willen bijdragen aan het doorrekenen van het G7-akkoord. Wij gaan er van uit dat hiermee ook ruimte is voor de door ons gewenste nadere studie van de foerageergebieden.

Het doel van deze studie zou moeten zijn om de benodigde informatie te leveren voor een zorgvuldige beoordeling van afzonderlijke foerageergebieden en voor een kosteneffectieve vergoedingsregeling. Het beleid van de Provinsje Fryslân zou vervolgens het kader moeten bieden voor een gebiedsgerichte afweging van alle belangen voor de eventuele continuering van de goede ganzenfoerageergebieden.

Wij vragen uw college om ons hierin, waar mogelijk, te steunen.
Wij vernemen graag binnenkort uw reactie op dit verzoek.

Met vriendelijke groet,

E.H. Togtefna, voorzitter